

OBSAH

Hlava první

SOUŘADNICE A SOUVISLOSTI

I. Dědictví husitské revoluce	11
I/1 Země dvojího lidu	11
I/2 Pochybnosti a naděje	14
II. Evropa 1434–1439	19
II/1 Na prahu nového věku	19
II/2 Renesance, humanismus a katolická církev	21
II/3 Mezi Pyrenejemi a Šumavou	28
II/4 Od Baltu k Bosporu	32

Hlava druhá

HLEDÁNÍ STABILITY (1437–1457)

I. Mezi Habsburky a Jagellonci	36
I/1 Osířelý trůn	36
I/2 Strany a bloky	44
I/3 Vláda Albrechta Habsburského	50
II. Interregnum	57
II/1 Papežské schisma, mírný list a landfrýdy	57
II/2 Volba bez výsledku	64
II/3 Čeští žoldnéři v cizích službách	70
II/4 Uherské odbočení	71
II/5 Nepokojné království	77
II/6 Problémy církví	82
II/7 Fridrich III., Ptáček a stadický král	88

II/8	Vzestup Jiřího Poděbradského	90
II/9	Ovládnutí Prahy	96
I/10	Dilema kališnické církve	101
II/11	Poděbradovo vítězství a kapitulace Tábora	104
III. Mezihra		111
III/1	Uznání Ladislava Pohrobka	111
III/2	Čas obnovy	116
III/3	Citlivá konfesijní otázka	121
III/4	Smrt zlatovlasého krále	124
IV. Ostatní korunní země		129
IV/1	Zrod stavovské Moravy	129
IV/2	Slezsko v mocenských silokřivkách	138
IV/3	Horní a Dolní Lužice	145
IV/4	Ztráta Lucemburska	149

Hlava třetí

HUSITSKÝ KRÁL (1458–1471)

I. Budování státu		152
I/1	Volba – přísaha – korunovace	152
I/2	Snadné uznání: Morava a Chebsko	162
I/3	Vážná komplikace: Slezsko	164
I/4	Chebský sjezd a smlouvy s císařem	167
I/5	Zklidnění Slezska a Horní Lužice	173
I/6	Navrácení Dolní Lužice a stesk po Lucembursku	177
I/7	Na vrcholu moci	178
I/8	Počátky jednoty bratrské	187
I/9	Katolická a kališnická církev	197
II. Spor s papežstvím a opozicí		200
II/1	Zrušení kompaktát	200
II/2	Pokus o česko-moravské vyrovnání	205
II/3	Návrh spolku křesťanských panovníků	207
II/4	Vnitřní politika v letech zklidnění	216
II/5	Hospodářství	223
II/6	Předzvěst bouře	227
III. Druhá husitská válka		241
III/1	Střetnutí s vnitřní opozicí	241
III/2	Zápas s Matyášem	250
III/3	První měsíce dvojláďí	261
III/4	Střídání stráží	269

Hlava čtvrtá

KULTURA DOBY HUSITSKÉ

I. Vymezení	273
I/1 Pojmy a problémy	273
I/2 Vztah mezi duchovní a světskou sférou	276
I/3 Úskalí slova	278
I/4 Estetický ideál	284
II. Vzdělání a školství	286
II/1 Vztah k vzdělanosti	287
II/2 Pražská univerzita	293
II/3 Školy městské i vesnické	298
III. Písemnictví	304
III/1 Proměny žánrového systému	304
III/2 Náboženská próza	306
III/3 Oblíbená forma: dialog	322
III/4 Veršované a prozaické monology	327
III/5 Manifesty	330
III/6 Listy	332
III/7 Politické úvahy a memoranda	336
III/8 Dějepisectví	339
IV. Písň, zpěv a hudba	356
IV/1 Počátky husitského zpěvu	356
IV/2 Podoby husitské liturgie	358
IV/3 Duchovní píseň	361
IV/4 Časová píseň	363
IV/5 Zdroj nesnází: světská píseň, instrumentální hudba a vokální polyfonie	367
V. Výtvarné umění	371
V/1 Konec lucemburské éry a nástup reformy	371
V/2 Umění a revoluce	383
V/3 Poválečná obnova v Čechách a výtvarné dění v katolických oblastech Koruny české	388
V/4 Malířství, sochařství a architektura doby poděbradské	393

Hlava pátá

DVA KRÁLOVÉ, JEDNA KORUNA (1471–1490)

I. Od války k míru	403
I/1 Jagellonec v Praze	403
I/2 Čechy a Morava mezi Vladislavem a Matyášem	410
I/3 Zápas bez vítěze	416
I/4 Matyášova centralizační opatření ve Slezsku a v Lužicích	424
I/5 Dlouhá pouť do Olomouce	427
II. Epilog husitské epochy	438
II/1 Staronové problémy	438
II/2 Pražský převrat 1483	442
II/3 Kutnohorský náboženský mír	452
II/4 Poslední česká léta Vladislava Jagellonského	459
II/5 Morava po olomouckém míru	462
II/6 Slezsko a obojí Lužice v letech 1479–1490	466

Hlava šestá

STAVOVSKÉ SOUSTÁTÍ (1490–1517)

I. Koruna česká pod vládou Jagellonců	472
I/1 Vladislav Jagellonský uherským králem	472
I/2 Vnitřní a vnější vazby České koruny	476
I/3 Dotvoření stavovského systému	481
I/4 Evropský kontext	483
II. České království	485
II/1 Češi a ti druzí	485
II/2 Prostředí, kalamity, klima	489
II/3 Vrchnosti a poddaní	491
II/4 Spory o Židy	503
II/5 Hornictví, obchod a královská města	504
II/6 Vladislavské zřízení zemské	510
II/7 O třetí hlas	524
II/8 Svatováclavská smlouva	534
II/9 Správa království	542
II/10 Katolíci, kališníci, bratři a sektáři	545
III. Morava	558
III/1 Stavby a instituce	558
III/2 Obyvatelstvo	562
III/3 Náboženské poměry	566
III/4 Moravané a moravanství	569

IV. Slezsko	571
IV/1 Lidé a země	571
IV/2 Dolování, řemesla a obchod	572
IV/3 Ústavní a správní poměry	575
IV/4 Církev a náboženství	579
IV/5 Snahy o založení vratislavské univerzity	581
IV/6 Knížectví a knížata	582
V. Lužice na konci středověku	586
V/1 Horní Lužice: vzestup malé země	586
V/2 Dolní Lužice: země na okraji	588
VI. Jagellonsko-habsburské sňatkové smlouvy	589
VI/1 Předpoklady	589
VI/2 Vídeňský kongres	593

Hlava sedmá

KULTURA NA ROZHRANÍ EPOCH

I. Vzdělanost a literatura	597
I/1 Dobrodiní knihtisku	597
I/2 Humanismus a humanisté	608
I/3 Literatura mezi středověkem, renesancí a reformací	622
II. Výtvarné umění na sklonku středověku	631
II/1 V časech dvojkraloví	631
II/2 Mezi gotikou, humanismem a renesancí	645

Hlava osmá

V ČERVÁNCÍCH NOVOVĚKU (1517–1526)

I. Setkání s luterskou reformací	671
I/1 Habsburská ofenziva	671
I/2 Síla sjednocené Prahy	677
I/3 Odezva Lutherova vystoupení	686

TEČKA ZA EPOCHOU	703
------------------------	-----

Poznámky	705
Seznam zkratk	803
Výběr z literatury	807
Jmenný rejstřík	819